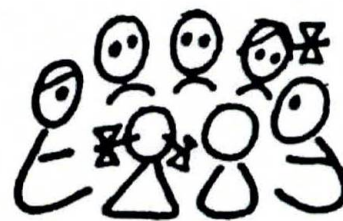
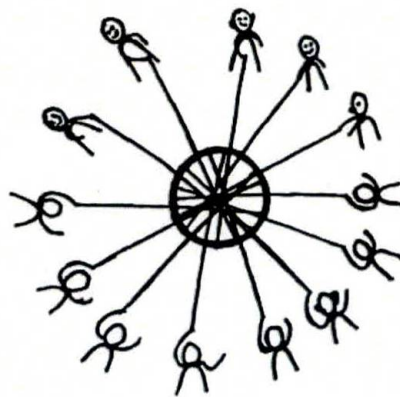

2015-16

Community Health Learning Programme

*A Report on the Community Health Learning
Experience*

ARUNA. P

School of Public Health Equity and Action
(SOPHEA)

Society for Community Health Awareness Research and Action

Report On Community Health Learning Programme

Submitted By,

Aruna. P

Mentor

I.M. Prahlad

Batch – 2015-2016

Table of Contents

Acknowledgement	ii
Why I Joined the Fellowship	1
Collective Session Learnings	2
Field Visits	5
Field Based Learning.....	6
1 st Field work report	6
Organizational Profile:	6
Field Visits	8
Field level awareness activities.....	9
Orientation visits.....	10
Understanding community: Kallahalla Hadi.....	12
2 nd and 3 rd Field Work Report.....	15
Organizational Profile	15
Description of the community	16
Field visit.....	16
Devadasi	16
Waste management	18
MGNREGA.....	21
Field Study	23
Over All Learning.....	28
Reading list during my fellowship.....	28

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಲಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಯುತ ಡಾ.ರವಿನಾರಾಯಣ, ಶ್ರೀಮತಿ ಡಾ.ತೆಲ್ಮನಾರಾಯಣ, ಶ್ರೀಯುತ ಮೊಹಮ್ಮದ್, ಶ್ರೀಯುತ ಡಾ.ರಾಹುಲ್, ಪ್ರಹ್ಲಾದ್, ಚಂದರ್, ಡಾ.ಆದಿತ್ಯ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಅನುಷಾ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಲಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

Why I Joined the Fellowship

ಮೊದಲಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಉಜ್ಜಲ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಂತರ ಶ್ರೀಯುತ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಸರ್ ರವರ ಮುಖಾಂತರ ಸೋಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ನನಗೂ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ನಂತರ ಸೋಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಡಾ.ತಲ್ಲಾನಾರಾಯಣ ರವರು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಶ್ರೀಯುತ ಮೊಹಮದ್ ರವರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಯುತ ಚಂದರ್ ರವರು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಫೆಲೋಶಿಪ್‌ಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ನನ್ನ ಫೆಲೋಶಿಪ್‌ನ್ನು ಪ್ರಯಾಣ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಸೋಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಫೆಲೋಶಿಪ್‌ಗೆ ಸೇರಿ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತ್ತು.

ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶ

- ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು.
- ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು.
- ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕೌಶಲ್ಯ
- ಉತ್ತಮ ವರದಿ ಬರೆಯುವ ಕೌಶಲ್ಯ
- ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯ
- ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ

Collective Session Learnings

Health Concept: ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಹಕ್ಕು. ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದೇ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಮೊದಲಿಗೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗೇ, ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ- ವೈದ್ಯರು, ನರ್ಸು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಔಷಧಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ವಸತಿ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ, ಪರಿಸರ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Community Health: ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬುದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ, ಉತ್ತಮವಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಉದ್ಯೋಗ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವಸತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾತಾವರಣ, ಸಮಾನತೆ, ಸೌಹಾರ್ದತೆ, ರಾಜಕೀಯ ಅವಕಾಶ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೋ ಆಗಾ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Report Writing Skill: ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವರದಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟು ಇರಬೇಕು. ಅಥವಾ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ದಾಖಲಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ವಿಷಯಾಧಾರಿತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಂತರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Communication: ಸಂವಾಹನವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಂವಾಹನವು ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು, ಅನಿಸಿಕೆಗಳು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಳಸುವ ಶಬ್ದಗಳು, ಪದಗಳು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Leadership: ನಾಯಕತ್ವನ ಪಾತ್ರ ಎಂಬುದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಗೌರವಾನ್ವಿತನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ನಾಯಕನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತನಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಭೇದ-ಭಾವ ಎಂಬುದು ಮಾಡಬಾರದು ಅಥವಾ ನೋಡಬಾರದು.

Learning: ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಕ್ಷಣ-ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಏನನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಅವನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಎಂಬುದು ಆಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಕಲಿಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Social Policy: ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಧೋರಣೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ಥಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರನ್ವಯವಾಗಿಯೇ ನೀತಿ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂಬುದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಆದಂತಹ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು.

ಉದಾ : ಒಂದು ದೇಶವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಸರ್ಕಾರವು ಕೂಡ ತನ್ನದೇ ಆದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ವಯ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ನೀತಿಯ ಮೂಲಕ ಓದಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Civil Society: ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜವು ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಈ ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜ ಎಂಬುದು ರಾಜ್ಯದ ಅಧೀನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ ಸಂಘಟಿತ ಸಮಾಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮಾನವನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಮುದಾಯ ಮಾನವನ ಜೀವಾನಾಧಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Communicable and Non-Communicable Diseases:

- **Communicable diseases:** ಈ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗ ಎಂಬುದು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುವ ರೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಇದು ನೇರವಾಗಿ ಹರಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ವೈರಸ್ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹರಡುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.
ಉದಾ : ಕ್ಷಯ, ಮಲೇರಿಯಾ, ಹೆಪಟೈಟಿಸ್, ಡೆಂಗ್ಯೂ, ಚಿಕನ್‌ಗುನ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ
- **Non-communicable diseases:** ಈ ಅಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗ ಎಂಬುದು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಉದಾ : ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಖಾಯಿಲೆಗಳು, ಮದುಮೇಹ.

Globalization: ಜಾಗತೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಬಡವರನ್ನು ಇನ್ನು ಕೆಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಡವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಂತರು-ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಬಡವರು-ಬಡವರಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ಉತ್ತಮವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗೀಕರಣ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಮಾನತೆ ಎಂಬುದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Health Policy: ಆರೋಗ್ಯ ನೀತಿ ಎಂಬುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅವರು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ WHO ಆರೋಗ್ಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಅವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ನೀತಿ 1983-2002, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನೀತಿ 2000. ಸಮುದಾಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Transitional Analysis:

Ego: ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿಜಾಂಶ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದ ಮೇಲೆ ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Super Ego: ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ನಡೆಯುವಂತಹ ಅಂದರೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತೆ. ಹಾಗೂ ಇದು ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಒಳಗಡೆಯೇ ಇರುವಂತಹದು. ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

NRHM: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಆಭಿಯಾನವು 2005 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಶು ಮರಣ ತಾಯಂದಿರ ಮರಣ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು ಇದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಏರು-ಪೇರು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಆಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ

1. ಜನನಿ ಸುರಕ್ಷ ಯೋಜನೆ

2. ಜನನಿ ಶಿಶು ಸುರಕ್ಷ ಸಮಿತಿ
3. ಮಡಿಲು ಕಿಟ್ಟು
4. ನಗುಮಗು ಯೋಜನೆ

ಹೀಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Immunization: ಕೆಲವೊಂದು ಲಸಿಕೆಗಳಿಂದ ಮಾರಕ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಸೋಂಕುಗಳು ಬರದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರೋಗಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದುಗಳನ್ನು - "ಪೋಕ್ಷಕನಾದಗಂಧ" ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವುದು. ಅಂದರೆ ಉದಾ : ಪೋಕ್ಷಕನಾದಗಂಧ - ಪೋಲಿಯೋ, ಕ್ಷಯ, ಕಮಾಲೆ, ನಾಯಿಕೆಮ್ಮ, ಧನುರ್ವಾಯು, ಗಂಟಲಮಾರಿ, ದಢಾರ ಹೀಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಅಥವಾ ಜಾಗೃತಿ ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Socialization: ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಹ ಸಮಾಜದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ನಡತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವು ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಿಸ್ತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವನ್ನು ಸಮೂಹ ಜೀವಿಯನ್ನಾಗಿಸುತ್ತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

ಉದಾ : ಮಗುವಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅಂದರೆ ಮಗು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರು-ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು.

Caste: ಜಾತಿಯು ಜನ್ಮದತ್ತವಾದದು. ಇದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಜಾತಿ ಎಂಬುದು ಏಣಿ-ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾತಿ ಎಂಬುದು ವರ್ಗವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಅನುವಂಶಿಯವಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾ : ಧರ್ಮ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ, ರಾಜಕೀಯ.

Gender: ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯತೆ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾರತಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಉದಾ : ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡಿಗೆ ನೋಡುವಂತಹ ತಾರತಮ್ಯತೆ. ಅಥವಾ

ದಿನದ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ - 150 ರೂ. ಗಂಡಿಗೆ - 250 ರೂ. ಹೀಗೆ ತಾರತಮ್ಯತೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Water and Sanitation: ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಎಂಬುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಶೌಚಾಲಯ ಎಂಬುದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಹೊರ ಹೋಗುವಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಾನಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ open ಆಗಿ ಹೋಗುವವರು ಶೇ.71ರಷ್ಟು ಆದರೆ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು use ಮಾಡುವವರು ಶೇ.29ರಷ್ಟು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಂಠುಕೂಮಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಅವು ಸ್ವಚ್ಛ ಗ್ರಾಮ, ನಿರ್ಮಲ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ್, ನಿರ್ಮಲ ಗ್ರಾಮ ಯೋಜನೆ ಹೀಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಿವನ್ನು ಅಥವಾ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Monsoon Game: ಮಾನ್ಸೂನ್ ಗೇಮ್ ಸಮುದಾಯದ ಕಡುಬಡವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉನ್ನತ ವರ್ಗದ ಸಮುದಾಯದವರೆಗೂ ಸಮಾಜದ ಅಸಮಾನತೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ, ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಾಗೂ

ಇದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿದೆ. ಬಡವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸ್ಥಿತಿ- ಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಏರು-ಪೇರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯಲಾಯಿತು.

Field Visits

Foundation for Revitalisation of Local Health Traditions (FRLHT): ಈ ಘಂಡು FRLHTಯಲ್ಲಿ 2 ದಿನದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಯುರ್ವೇದ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತಕರವೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 1500 ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆಗಳಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಈ FRLHTಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆಗಳಿ ಇವೆ, ಹಾಗೂ ಯಾವ ಗಿಡ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

ಉದಾ : - ಅಮೃತ ಬಳ್ಳಿ - ಇದು ಸಕ್ಕರೆ ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

Bhoomi Habba: ಈ ಭೂಮಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಒಂದು ಸುಂದರವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಭೂಮಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರು ತುಂಬಾ ನಿರಾಳವಾಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇದ್ದರು. ಮತ್ತು ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮುಕಾಂತರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನರಂಜನೆಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ತುಂಬಾ ಸುಂದರಮಯವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಯಿಂದ ಏನ್ನೆಲ್ಲ ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಈ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಮನರಂಜನೆಗೊಳಿಸಿದರು ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು.

Snehadaan: ಈ ಸ್ನೇಹಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ 2014-15 ಅಂದಾಜು ಪ್ರಕಾರ 2.5 ಮಿಲಿಯನ್ (2-3.1 million) ರಷ್ಟು ಸೋಂಕಿತ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇವರ ವಯಸ್ಸು 15-49 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಧೈರ್ಯ ನೀಡುವುದು. ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಬಂದಿರುವ ಸೋಂಕಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮಧೈರ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು ಯಾಕೆಂದರೆ ತುಂಬಾ ಮನನೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಮತ್ತು HIV ಸೋಂಕಿತರು Anti-Retroviral Therapy ಮೂಲಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಹಾಗೂ Integrated Counselling and Testing Centre ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ HIV ಪರೀಕ್ಷೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ನಂತರ HIV ಬಂದಿದಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು 'ಎಲಿಸಾ' ಪರೀಕ್ಷೆ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Association of People with Disability (APD): ಈ APD ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭೌತಿಕ ಅಂಗವಿಕಲತೆ, ಮಿದುಳು ಲಕ್ಷ್ಯ ಬೆನ್ನುಹುರಿ ಗಾಯ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಹು ಅಂಗವಿಕಲತೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವವರನ್ನು ನೋಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಮನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ 70 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರು ಅಂಗವಿಕಲತೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಅವರೇ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

Field Based Learning

1stField work report

ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಗೆಂದು ಸ್ವಾಮಿವಿವೇಕನಂದ ಸ್ಮಾರಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬೇಟಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಮುದಾಯದವರೊಂದಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿಹಾಡಿಯ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲಾಯಿತು.

Organizational Profile:

ಸ್ವಾಮಿವಿವೇಕನಂದ ಸ್ಮಾರಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ಕಳೆದ 30 ವರ್ಷದಿಂದ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ Swami Vivekananda Youth Movement (SVYM) ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಿರಿಜನ ಅಥವಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1984 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 50 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಲೋಕೇಟಿಡ್ ಆಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

Vision:

A caring and equitable society, free of deprivation and strife

Mission:

To facilitate and develop processes that improve the quality of life of people

Core values:

Satya -	Truthfulness
Ahimsa-	Non violence (both in thought and deeds)
Seva -	Service
Tyaga -	Sacrifice
- These are the driving force behind our work

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು(SVYM) 4 'ಸೆಕ್ಟರ್'ಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ:

- ಆರೋಗ್ಯ
- ಶಿಕ್ಷಣ
- ಸಿಪ್
- ಟ್ರಾಕ್

SVYM ಸಂಸ್ಥೆಯು '4 target group' ನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅವು - RMNCH + A

- R - reproductive
- M - maternal
- N - newborn
- C - child
- H - health
- A - adolescent

ನಂತರ SVYM ಸಂಸ್ಥೆಯು 4 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ,

1. Vatsalya Vahini: Reproductive child health programme

Project area: 5 primary health centers of HD Kote taluk.

Beneficiaries: tribal women and children.

Objective: improving the maternal, neonatal, child and adolescent health in the project area.

Vatsalya Vahini focuses on improving the maternal and child health status of forest based tribes which come under five primary health centers. 56 tribal colonies are being cover by 10 trained field workers called health facilitators who work both at the ground level and at the PHCs in addressing health care needs. 108 ambulance serviceeare provided free for mothers, children, adolescents, eligible couples, those with chronic illness.

The primary target groups in the project includes woman in the reproductive age, pregnant woman, delivered mothers and children below 6 years service are provided through direct and facilitatory intervention to improve maternal nutrition. ANC coverage institutional deliveries, family welfare planning, improving new neotal care, immunization child and nutrition.

2. Arogya Vahini (outreach services)

Goal- to serve as a primary point of contact for the community for their basic health need and foster a sustained behavioral change for a healthy living.

Objectives-

- To establish an efficient DTRA (Diagnosis Treatment Referral Awareness) network in the project area for optimal utilization health recourses.
- To familiarize the community with various government schems as well as various health, education and development related services of Swami Vivekand Youth Movement.

3. Mobile Health Unit (MHU)- MHU delivers primary health care through reaching out to the communities residing in underserved or unserved geographic areas. SVYM has been operating the mobile health clinic in tribal colonies of HDKote taluk since the year 1990.The program has gradually developed to provide a comprehensive health care looking at promotive, preventive,curative and rehabilitative components.

Activities:

- Mobile health unit visits to the colonies. All colonies would be covered once a week.
- Referral and follow up of all people identified to have illnesses needing hospitalization.
- Health awareness
- They are referring to phcs
- Regular follow up at the field level as well as the hospital will be facilitated.
- They providing immunization

4. Chaithanyavahini : A rehabilitation initiative for people with disability.

Goal - to develop a sustainable rehabilitation program for the identification, management and prevention of disability in HDKote taluk.

Activities :

- Mothers meeting
- Village meeting
- Promoters meeting and training
- Street play
- Events / special programme
- Asha / aww training
- Group discussion
- SHG training / SHG meeting
- PHC meeting
- Camps - anc
- Camps - immunization
- School health programme
- Community radio sessions
- Immunization

Field Visits

- 1. Tribal colony-** ಕಾಂತನಹಾಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೈನು ಕುರುಬರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟು 35 ಕುಟುಂಬದವರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಈವೊಂದು meeting ನಲ್ಲಿ 15 ಜನ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ meeting ನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡಲಾಯಿತು. ಆ ಹಾಡಿಯ ಜನಾಂಗದವರು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಹಾನಿ ಉಂಟಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಳಗೆ ಬರಲು 2 ಕಿ.ಮೀ ರಷ್ಟು ನಡೆಯಬೇಕು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇರಬಹುದು / ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು ಇದರಿಂದ ಆ ಹಾಡಿಯ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ರಸ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ / ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಬರಲಾಯಿತು.

2. Kenchanahalli Hospital-ಈ ವಿವೇಕಾನಂದ ಸ್ಮಾರಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಯುತ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವುದು, ರೋಗ ಪೀಡಿತರ ರೋಗ ಶಮನಗೊಳಿಸುವುದು. 15 ಹಾಸಿಗೆಗಳುಳ್ಳ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ಸುಸಜ್ಜಿತ ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರ, ಪಂಚಕರ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಆಯುಷ್ ಇಲಾಖೆ, ಭಾರತ ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿ, ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ:

- ಸಂಧಿ ರೋಗಗಳು
- ಸೈಯಾಟಿಕ್, ಮೂಳೆಗಳ ಬಾಗುವಿಕೆ (ಬೆನ್ನು ನೋವು)
- ಅಸ್ತಮಾ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆಗಳು
- ಮದುಮೇಹ
- ಅಜೀರ್ಣ ಸಂಬಂಧದ ಖಾಯಿಲೆಗಳು
- ಕಾಮಾಲೆ
- ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ಕೂದಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾಯಿಲೆಗಳು.

ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಇತರೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವು:

- ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ
- ಔಷಧಾಲಯ
- ಕ್ಷ-ಕಿರಣ
- ಶುಶ್ರುಕವಾಹನ

Field level awareness activities

- 1. Village meeting:** ಅಳಹಳ್ಳ ಹಾಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು 'ವಾತ್ಸಲ್ಯವಾಹಿನಿ' - ಸುರಕ್ಷಿತ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 20 ಜನ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಸಭೆಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ತಾಯಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಅದನ್ನು ಸಲಹೆ-ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಾಯಿತು.
- 2. Mothers meeting:** ಕೆಬ್ಬೇಪುರ ಹಾಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು 'ವಾತ್ಸಲ್ಯವಾಹಿನಿ' - ಸುರಕ್ಷಿತ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ಮಗು. (ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 20 ಜನ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 'ಗರ್ಭಿಣಿ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ, ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ, ರಕ್ತ ಹಿಂತೆರೆ, ಕಡಿಮೆ ತೂಕದ ಮಗು ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣವೇನು, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ, ತಾಯಿಕಾರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದು ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು - ಜನನಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ, ಮಡಿಲು ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಮನ ಮುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

3. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರ ಸಂಘವನ್ನು ಬಿ ಮಟ್ಟಿಕೆಯ ಪಿಎಚ್‌ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 24 ಜನ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಖಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. (ಡೈಂಗೂ, ಚಿಕನ್‌ಗೊನ್ಯಟಿಬಿ) ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಬಿಸಿ ಊಟ, ಬಿಸಿ ನೀರು, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ, ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. Mobile health unitಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾಡಿಯ ಜನಾಂಗದವರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರಾ, ಇಲ್ಲವಾ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ.

ಹಾಡಿಯ ಜನರು ಬರದೇ ಇರಲು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ (ಸಿಗೋಡಿ ಹಾಡಿ):

- ರಸ್ತೆಯ ಕೊರತೆ
- ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಒಬ್ಬರೇ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ
- ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಂತರ ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಲು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉಚಿತವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಪುರುಷರು ಕುಡಿಯುವುದಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಅದರಲ್ಲೂ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆಗುವ ಅನಾಹುತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಏನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

Orientation visits

1. Community Radio:

ಸಮುದಾಯ ರೇಡಿಯೋ ಕೇಂದ್ರವು February 24, 2012 ರಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಜನರನ್ನು ಎಂಬುದು health, education, tribals ಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ community ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ 180 ಹಳ್ಳಿಗಳು cover ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅವರದೇ ಆದಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 100000 population ಇದ್ದಾರೆ. ಈ community radio ದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನರಂಜನೆ, ಅಂದರೆ ವಾರದಲ್ಲಿ 3 ವಾರ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಮನರಂಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ತನ್ನದೇ ಆದಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ,

- ಕರುನಾಳು ಬಾ ಬೆಳಕೆ
- ಕಾನೂನು ಸಲಹೆ
- ಲೆಕ್ಕದ ಕಟ್ಟಿ
- ರೈತರನ್ನು
- ಕಲರವ
- ಯುವಚೇತನ
- ನಂಗಕಾಡು ನಂಗುಜನ
- ನಮ್ಮೂರು
- ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಸ್ಮಯ
- ಜ್ಞಾನ ಸುಧಾ
- ಸಂಗೀತ
- ಭಾವ, ಭಕ್ತಿ, ಜನಪದ ಗೀತೆ
- ಹೆಚ್‌ಐವಿ
- ಟಿಬಿ
- ಹಾಡು ಹಾಸೆ
- ಆರ್ಯುವೇದ

Understanding community: Kallahalla Hadi

1. Understanding and describing a community

1.1 Physical aspects: ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಯು ಸುತ್ತಲು ಕಾಡಿನಿಂದ ಆವರಿಸಿದ್ದು ನೋಡಲು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆ ಎಂಬುದು ಚನ್ನಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

1.2 Infrastructure: ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿಹಾಡಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೋಡ್‌ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ ಇಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

1.3 Demographics:

Name	Families	Male	Female	Total
A hadi	53	102	83	185
B hadi	40	83	72	154
Total	93	185	155	339

ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಾವು 4 ರೀತಿಯ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ, ಸೊಲಿಗಾ, ಯೆರವಸ್, ಜೈನುಕುರುಬಾ, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬಾ.

1.4 History: ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿವನ್ನು ಮೊದಲು ಬಾಡಗ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗದವರು ಗದ್ದೆಹುಂಡಿ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ನಂತರ ಶಾಂತಿ ನಿವಾಸಿಗೆ ಬಂದು ತದ ನಂತರ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು. (ಯಾಕೆ ಊರಿನಿಂದ ಊರು / ಹಾಡಿಯಿಂದ ಹಾಡಿಗೆ ಬಂದರು ಅಂದರೆ ಮೊದಲು ಆ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತರೆ ಆ ಶವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. (60 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ).

ನಂತರ ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ (ಜೈನು ಕುರುಬ) ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತರೆ ಅವರನ್ನು ಊರಿನ ಯಜಮಾನರು ಬಂದ ಅವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಾ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶವಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಊರಿನ ಯಜಮಾನರು (ದಡ್ಡಿಹಾರರು) ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೊದಲು ಅಕ್ಕ ತೆಗೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರನ್ನು ಊಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಯಜಮಾನರೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರ ಸಮಾಧಿ / ಸ್ಮಶಾನವು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಶವವನ್ನು ಊಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

1.5 Culture: ಇವರ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹಬ್ಬ ಬೊಮ್ಮ ದೇವರ ಹಬ್ಬ. ಇವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇವ್ವಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತರೆ ಅವರ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತಾನಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸತ್ತಿರುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಆಹಾರ ಕೇಳಿದಾಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು (ಜಿಂಕೆ) ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ 3 ದಿನದ ಒಳಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಬರುತ್ತೆ.

1.6 Health status: ಈ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಟಿಬಿ ಬಂದಿರುವವರು 13 ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 3 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಬಂದಿರುವವರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

1.7 Food: ಹತ್ತಿ, ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಅರಿಶಿನ, ಶುಂಠಿ, ಹೆಸರುಕಾಳು.

1.8 Festival: ದೀಪಾವಳಿ, ಯುಗಾದಿ, ದಸರ.

1.9 Occupations: ಟೋಬ್ಯಾಕೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗದವರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಂಗದವರು ಇಬ್ಬರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

1.10 Education:ಈ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದು ಜೊತೆಗೆ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ 5 ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೂ ಶಾಲೆ ಎಂಬುದು ಇದೆ. ಆದರೆ 6 ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ 10ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೂ ಬಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

1.11 Water sources:ಇಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂಬುದು ಚನ್ನಾಗಿದೆ.

1.12 Sanitation:open defecation

1.13 Existing group :

- ಜಾಜಿ ವನವಾಸಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ (10)
- ಶ್ರೀ ವಿವೇಕ ಗಿರಿಜನರ ಯುವಕರ ಸಂಘ (12)

1.14 Alcohol-men and women 80 % ರಷ್ಟು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂಬುದು ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಬಿಕ್ಕಿ ಬೇಡುವುದು, ತಬಲಿ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

1.15 Sources of income:ಇಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗದವರು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. Male- 200, female- 150 ರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಆ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ ಡಿ ಕೋಟಿಯಿಂದ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಗೆ 30 ಕೀ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

1.16 Mental health:ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗದವರು ಕುಟುಂಬದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನೋಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗದವರು ಅದರಲ್ಲೂ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆಯೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

1.17 Community learders:ಈ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವವರು ಶ್ರೀಯುತ ಸೋಮೇಶ್ವರರವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಯುತ ಚಿಕ್ಕಬೊಮ್ಮಯ್ಯರವರು ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

1.18 Class:ಇಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೈನುಕುರುಬಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆ.

2. Understanding community problems riorities:

- ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.
- ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ
- ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು.
- ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

3. Understanding community priorities:

ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಯ ಜನಾಂಗದವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

- ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಆಸೆ ಆದರೆ ಇಲ್ಲ.
- ಸೌದೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.
- ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೀಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ : ನಮ್ಮ ಈ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆ ಬಂದರೇ ಅದು ಮೊದಲಿಗೆ

- ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕು. ಮತ್ತು
- ಆಶ್ರಮ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಬೇಕು.

ಈ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಂದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿಯ ಜನಾಂಗದವರು ತಮ್ಮ ಹಾಡಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಹೀಗೆ ಬಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಯೋಜನೆ ಬಂದರೆ ಈ ಹಾಡಿಯು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಏನಾದರೂ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕನಂದ ಯುತ್ ಮುಮೆಂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ವಾಹಿನಿಯ ಮೂಲಕ (ಮೊಬೈಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಯುನಿಟ್) ಇವರಿಗೆ ಉಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು.

4. NRHM:

PHC - ಬಿ ಮಟ್ಟದ PHCಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ ಗುರಿಗಳು:

- ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು.
- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಕ್ಷಯ, ಮಲೇರಿಯಾ, ಡೆಂಗ್ಯೂ ಮುಂತಾದ ಖಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು.
- ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
- 1000 ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 'ಆಶಾ' ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಔಷಧಿಗಳ ಕಿಟ್ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ವೈದ್ಯರು, ಔಷಧಿ, ದಾದಿಯರು, ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು :

- ಪ್ರಸವ ಪೂರ್ವ ಆರೈಕೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ಗರ್ಭಿಣಿಯ ನೋಂದಾಣಿ ಮಾಡಿ ತಾಯಿಕಾರ್ಡ್ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ಕನಿಷ್ಠ 3 ಬಾರಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶದ ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಟಿ,ಟಿ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ರಕ್ತಹೀನತೆಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಗಂಡಾಂತರ ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬಾಣಂತಿಗೆ ಅನುಸರಣಾ ಸೇವೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮೊಲೆ ಹಾಲಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಟಮಿನ್ ಎ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬಾಲಾವಧಿಯ ಖಾಯಿಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವೊಂದು PHCಯಲ್ಲಿ ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು 7 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಉಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರ immunizationನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರುವಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಎನ್‌ಎಮ್ ರವರು ಬರುತ್ತಾರೆ.

2nd and 3rd Field Work Report

ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಗೆಂದು ಸಖಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಜೊತೆಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಾಯಿತು.

Organizational Profile:

ಸಖಿ 13 ವರ್ಷದಿಂದ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಖಿ ಅಂದರೆ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಅಂತರಂಗದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಒಂದು ವೇದಿಕೆ. ಯುವಜನರ ಕಲಿಕೆಗಿರುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶ, ದನಿ ಇಲ್ಲದವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ನೇದಿಕೆ. ಹಿಂದುಳಿದ, ದಲಿತ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಯುವಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಯುವಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೀಜ ಮಂತ್ರ ಕಲಿಸುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಲಿಯುವ ಕಲಿಕೆಯೇ ಅದಮ್ಯವಾಗಿರುವಂತಹದು. ಈ ಸಖಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ 10 ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು 5 ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

Vision: ಅಕ್ಷರ ಅರಿವೊಂದೇ ಎಲ್ಲಾ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೊರದೂಡುವ ಬೆಳಕು ಎಂಬ ಬೀಜ ಮಾತ್ರ.

Goal: ಹಿಂದುಳಿದ ದಲಿತ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಯುವ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಓದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು.

Objectives: ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮಾಡುವುದು.

ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅರಳಿಸುವಂಥವು

ಬದುಕಿಗೊಂದು ಘನತೆ, ಗೌರವ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದು.

Programmes:

- Chilipili
- Waste management
- Youth exchange
- Devadasi

Description of the community

Hospet Population – 459991

Urban - 188965

Rural - 271026

Male - 229338

Female - 230653

Total Anganawadi centers - 202

6 month to 3 year children - 6036

3 year to 6 year children - 7660

ANC - 1077

PNC - 1119

Education:

Middle school - 61

High school - 294

Graduate - 06

Post-graduate - 02

Water sources: thungabadra dam

Agriculture : paddy, onion, redgram, cotton, tomatoto, black eyed peas, banana.

Field visit

1. Anegundhi
2. Jindal
3. Govt hospital
4. Medical shop Nagenahalli
5. Waste management
6. Devadasi survey
7. Hampi university- Samvada
8. Anganawadi centers
9. Market
10. Municipal offices

Devadasi: ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕೆಲವೊಂದು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ದೇವದಾಸಿಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ದೇವದಾಸಿಯರ ಜೀವನತುಂಬಾ ಚನ್ನಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ-ಅವರ ಸೋದರ ಮಾವನೊಂದಿಗೆ ತಾಳ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜೀವನ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ತುಂಬಾ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕುಲದ ದೇವದಾಸಿಯರು ಜೀವನತುಂಬಾ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಕಾರಣ ಈಗಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವನ ವೈಶ್ಯವಾಟಿಕೆಗೆ ತೋಡಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾನಾ ತರಹದ ರೋಗಗಳು ಅಂದರೆ HIV/AIDS ಬರುತ್ತದೆ

ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

- ಬಡತನ
- ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
- ಅನಕ್ಷರತೆ
- ಮೂಡನಂಬಿಕೆ
- ಬೇಗ ಮದುವೆಯಾಗದೇಇರುವುದು
- ಜವಬ್ದಾರಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ
- ವಂಶೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ
- ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲದಕಾರಣ

ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

- ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸೂಳೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಲೇಸಿ ಬಸವಿ ಜೋಗಮ್ಮ ಎಂದುಕೆರೆಯುತ್ತಾರೆ
- ಹೆಂಡತಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಾನವು ಆಕೆಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ
- ದೇವದಾಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು (ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯ)ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಬಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ
- ಒಬ್ಬ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು
- ಶಾಲೆ ದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ
- ಕುಟುಂಬವನ್ನು ತಾವೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ
- ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಶ್ರಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ
- ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ
- ಪಿಂಚಣಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ

ಕಾರಣಗಳು:

- ಮದುವೆಯಾಗದೇ ಇರುವುದು
- ಬಡತನ
- ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು
- ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಕೀಳರಿಮೆ
- ಯಾವುದೇ ಭದ್ರತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ (ತಂದೆ)
- ಕಷ್ಟಗಳು ಕೇಳಲು ಯಾರು ಇಲ್ಲ

Government Facilities:

“ದೇವದಾಸಿ ಕಾರ್ಡ್, ಮನೆಪಿಂಚಣಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿದ್ಯುತ್, ನೀರು, ಗುರುತಿನಚೀಟಿ, ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಕೌಂಟ್, ಶೌಚಾಲಯ, ಪಡಿತರಚೀಟಿ/ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್, ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಕಾರ್ಡ್, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ.”

ಮರಿಯಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಮಲಾಪುರ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ 180 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ದೇವದಾಸಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 80% ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಇವರಿಗೆ (ದೇವದಾಸಿ) ಇಬ್ಬರು /ಮೂರು ಜನ ಮಕ್ಕಳು ಇರುತ್ತಾರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ (2 ಪಿಯುಸಿ, ಪಿಜಿ)

ದೇವದಾಸಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಅಂದಾರ (ಚಪ್ಪರ) ಹಾಕಿ ಹರಿಶಿನ ಹಚ್ಚಿ ಹಸಿರು ಬಳೆ ತೋಡಿಸಿ ಹಸಿರು ಸೀರೆ ಹುಡುಕಿ ಮಣಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿಸಿ ಮದುವೆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಸೋದರ ಮಾವನ ಜೊತೆ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. (ದೇವರ ಮುತ್ತುಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಬಿಚ್ಚುವ ತನ್ನಕ ಮದುವೆಯಾಗಬಾರದು.

ಕಷ್ಟ :ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು (ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕ) ದೇವದಾಸಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ-‘ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬೆಳಗಾವಿ’

ದೇವಸ್ಥಾನ - ಹುಲಿಗಮ್ಮ, ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಸೌದೇಶಿ.

ಈ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ನರಕ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬ - ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ(ಪಟ್ಟಿಗೆ- ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ “ಉದೋ”ಎಂದು ಕರೆಯುವರು) ಪಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದು ದೇವರಿಗೆ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡ್ತಾರೆ. ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಮನವಹಕ್ಕುಗಳು ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಅವರನ್ನು ಸರ್ವಮೂಲಕ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು.

ಉದಾ: ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಹೇಗೆ ಶುರುವಾಯ್ತು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದೆಯಾ? ಇಲ್ಲವಾ? ಉತ್ತರ: ನನ್ನ ತಾಯಿ, ದೇವದಾಸಿ ಆತನಿಗೆ ನಾವು ಇಬ್ಬೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು. ಮನೆಗೆ ಕೊನೆಯ ಮಗಳು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವವರು ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಅನ್ನೋಕಾರಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟೂ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಯಿತು.

Waste management:

ಕಸ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಂತಹ ಭಾವನೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ವೆಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಟುತ್ತದೆ. ಕಸ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಕಸ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತಹ ಕಸ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತಹ ಕಸ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕ ಇರುವಂತಹ ಕಸ, ಚರಂಡಿ ಕಸ, ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪೇಪರ್, ಕವರ್, ಬಾಟಲ್ಸ್ ಗಳು, ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತಂದ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಕಸ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಕಸ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಕಸವನ್ನು ಕಸ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಸ ಎಂಬುದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರ/ ಪರಿಸರ ನಾಶವಾಗಲು ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಕಸಗಳಿವೆ?

- Agricultural waste
- Animal by products
- Biomedical waste
- Chemical waste
- Clinical waste
- Composite waste
- Food waste
- House hold waste
- Industrial waste
- Medical waste
- Municipal waste
- Organical waste

ಕಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಸ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಂದರೆ:

- Medical waste
- Chemical waste
- Electronic waste
- ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಬರುವ ಧೂಳಿ

ಮೆಡಿಕಲ್ ವೆಸ್ಟ್‌ನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಸೂಜಿ, ಸಿರಿಂಜ್, ಕಾಟನ್, ಬಾಡಿಪಾಟ್ಸ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸದೇ ಇದ್ದಾಗ ವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಅಪಾಯಕರಿಯಾಗುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ

ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಕ್ಟರ್ ಗಳಿಂದ ಬರುವಂತಹ ದ್ರವತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರ ಮಲಿನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬೇರ್ಪಡಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಭೂಮಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ ಅಂತರ್ಜಲವು ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರವತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತೊಂದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದು ದ್ರವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದ್ರವ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಅಡುಗೆ ಮನೆ, ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೇ ಮೂಲದಿಂದ ಹೊರ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದ್ರವತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶೌಚಾಲಯದಿಂದ ಸಹ ದ್ರವರೂಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹೊರ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಇವುಗಳು ಸಮುದಾಯದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ದ್ರವತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೌಚಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಬರುವಂತಹ ದ್ರವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಂತರ ಕಸವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು ಅದು ಹೇಗೆ ಅಂದರೆ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ರವತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ತುಂಬ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದ ಕಸವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯಕಸವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೊಳೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಡುಗೆ ಮನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಸಗಣೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಹಾಗೂ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ತಯಾರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಕೊಳೆಯುವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ತಯಾರಿಕೆಯ ಘಟಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೊಳೆಯದಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಗಜು, ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪುನರ್ ಬಳಕೆ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಪುನರ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಸ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಅವು:

➤ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು	➤ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೂ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು
➤ ಜಾಥ	➤ ಪರಿಸರದ ಗೀತೆ ಹಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ
➤ ಬೀದಿ ನಾಟಕ	➤ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ
➤ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಚಿಟಿಸುವ ಮೂಲಕ	
➤ ಜಾಹಿರಾತು	

ನಂತರ ಕಸವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ

➤ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ	➤ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ	➤ ಮೆಡಿಕಲ್ ಶಾಪ್
➤ ಹೋಟೆಲ್	➤ ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿ	➤ ಆಸ್ಪತ್ರೆ
➤ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ	➤ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ	➤ ಕ್ಷೀನಿಕ್
➤ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ	➤ ನಗರ ಸಭೆ	➤ ಪಾರ್ಕ್, ಇತ್ಯಾದಿ
➤ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ	➤ ಜೆರಾಕ್ಸ್	
➤ ಮೀನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ	➤ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ	

ಹೀಗೆ ಕಸವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.

Waste management workshopನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕಸದ ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿಂದ, ಕಸದ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಕಸ ಅಂದತ್ಕ್ಷಣ ನಿಮಗೆ ಯಾವುದೆಲ್ಲಾ ಕಸ ಅಂತ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತುಯಾವತರದ ಭಾವನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತೆ, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಕುತೂಹಲ. ಅಂದರೆ ಈ ವೆಸ್ಟ್‌ಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಎಂಬುದು ಇದೆ. ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಯಾಗಿರುವವನರು ತಿಳಿದರು. ನಂತರ ಸಾಲಿಡ್ ವೆಸ್ಟ್‌ಅನ್ನು ನಾವು ಮೂರುರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅವು:

- Awareness
- System
- Cleanup

ಹೀಗೆ ಮೂರು ವಿಚಾರಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರಬೇಕು. ಒಬ್ಬರನ್ನು ನಿಂದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಎಂಬುದು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಮತ್ತುಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕಾರಕದರೆ ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಇಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಲವತ್ತತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಅನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು.

ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಯಿಂದ ಆನೇಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ ಹಾಗೂಪ್ರಾಣಿ ಹಸುಗಳು ತರಕಾರಿಜೋತೆಗೆಕವರ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ತಿಂದುಅದು ಸಹ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹೀಡಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರಿಂದಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನುತರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮೋದಲು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನಾವು ಬದಲಾವಣೆತರಬೇಕುಅಂದರೆ ನಾವು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾವುಬದಲಾವಣೆಆದರೆಅದನ್ನು ನೋಡಿಇನ್ನೊಬ್ಬರು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿಇರುವವರುಎಲ್ಲರು ಬದಲಾಗುತ್ತಾರೆಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ವೆಸ್ಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹೊಸಪೇಟೆಯ 4 ಜ್ಯೂಸ್ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.ಜ್ಯೂಸ್ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನುತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.ಇದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಿದ್ದೀಯಾ ಎಂಬುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಶಾನ್‌ಭೋಗ ಸರ್ಕಲ್ (ಹೊಸಪೇಟೆ) ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಜ್ಯೂಸ್ ಅಂಗಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ಸಂಜೆ ಕಸದ ವ್ಯಾನ್ ಬರುತ್ತೆ, ಆ ವ್ಯಾನ್‌ಗೆ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ನಾವು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಆ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಡಪ್ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಗಡಿ (ಕಬ್ಬು ಜ್ಯೂಸ್) ನ್ನು ಅಂಗಡಿಗೆ ಭೇಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಜ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ಕಾಲುವೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಾದರೂ ವೆಸ್ಟ್ ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಕಲಾಂಗ್ರೆ ಹಣ್ಣು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ತಗೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಕಲಾಂಗ್ರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಒಟ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಂದು ಚೀಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿವೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು.ಅಂದರೆ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಧನ-ಹಸು ಇರುತ್ತೋ ಅವರೇ ಬಂದು ಈ ವೆಸ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.ಇದರಿಂದ ಉಪಯೋಗ ವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಅವರು ಯಾವುದೋ ಕಾಲುವೆಗೆ ಬೀಸಕಾಬಹುದು.ಆದರೆ ಅವರು ಆಗೇ ಮಾಡದೇ ಅದನ್ನು ಹಸು ಅಥವಾ ಧನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಜ್ಯೂಸ್ ಅಂಗಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಸಂಜೆ ವ್ಯಾನ್ ಬರುತ್ತೆ ಆ ವ್ಯಾನ್‌ಗೆ ನಾವು ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾವು ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಗೂ ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬ್ಯೂಟಿ ಪಾರ್ಲರ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.ಹೆಸರು ಪ್ರೊಜಾ ಬ್ಯೂಟಿ ಪಾರ್ಲರ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಕಸದ ವ್ಯಾನ್ ಬರುತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ವೆಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಎಸೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಉದ್ದವಾದ ಕೂದಲನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗಾ ಯಾವುದು ಸಹ ಉದ್ದನೆಯ ಕೂದಲು ಕಟ್ ಮಾಡುವುದು ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಪುರುಷರ ಬ್ಯೂಟಿ ಪಾರ್ಲರ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರು ಹೇಳಿದರು.ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ತಿಪ್ಪೆ / ಚರಂಡಿಗೆ ಹಾಕುವಿ.ಆದರೆ ಈಗಾ ವ್ಯಾನ್ ಬರುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ವೆಸ್ಟ್‌ನ್ನು ವ್ಯಾನ್‌ಗೆ ಹಾಕುವಿ.ಇದನ್ನು ತಗೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಏನ್ನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದೀಯಾ ಅಂತಾ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಬಿಸ್ಕಿಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಹತ್ತಿರ ತರಗದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.ಅವರಿಗೆ ಸಮಯವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸುಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.ನಂತರ ತರಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು / ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹಸು /ಧನ ಬ ರುತ್ತೆ.ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಾಕ್ತೀವಿ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕುವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ತರಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ವ್ಯಾನ್ ಬರುತ್ತೆ / ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕುವಿ ಎಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ನಂತರ ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಅಂಗಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ವೆಸ್ಟ್ ಕಸವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ವೆಸ್ಟ್‌ನ್ನು ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕುವಿ / ಸುಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಅಂಗಡಿಗೆ ವಿಸಿಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ವೆಸ್ಟ್‌ನ್ನು ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕುವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಮಾಂಸ (ಚಿಕ್ಕನ್)ದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ವೆಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಬೆಳ್ಳಿಗೆ 7 ಗಂಟೆಗೆ ವ್ಯಾನ್ ಬರುತ್ತೆ ಆ ವ್ಯಾನ್‌ಗೆ ಹಾಕುವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ದೇವಲಾಪುರ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ 'ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರದಿನಚರಣೆ'ಯಪ್ರಯುಕ್ತಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ

MGNREGA-ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಟ್. ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಭಾಗವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ 'ಮಹಿಳೆಯರಹೆಸರಲ್ಲಿಆಸ್ತಿ ಪಾಲು ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು, ಮತ್ತುMGNREGAಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಉದಾ:- ದೇವಲಾಪುರ ಕೆರೆ ಊಳಿತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರು ಅರಿತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ಮಾದರಿ ಇದಾಗಿದೆ.

ಮರಿಯಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣ (2014-15) ಪಂಚಾಯತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ 200 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮುಂದಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾರು 115 ಜನ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಎನೆಂದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಡಾ.ಎಂ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮೇಡಂ,ಅವರು ಮತ್ತು 5 ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರದಿನಿಧಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಯುತ ಪ್ರಹಲಾದ್ ಸರ್, ಮತ್ತು ಇತರರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉದ್ಘಟಿಸಿದ್ದು, ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಳಮ್ಮ ರವರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಗಂಗೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಊಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದು ವಿಶೇಷತೆ ಇತ್ತು.ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜುಳ ಮಾಳ್ಳಿ.'

ನಂತರ ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮೇಡಂ ರವರು ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ದುಡಿಯಲು ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗ-ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.ಅಂದರೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದುಡಿದು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಉದಾ.ರೋಟಿ ಮಾಡುವುದು, ಚಕ್ಕಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ವಧ ವಿಧವಾದ

ತಿಂಡಿಗಳು ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ಯಾರಾದರೂ ಬೇರೆಯ ಕಡೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ (ಹೆಣ್ಣು) 100 ರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ವಿವಿಧ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬರೂ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರು - ನಾವು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಯಾರು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಾ ಹೇಳಿದಾಗ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾರೆ.ಅವರಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಸಮಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ನೀವು ಮಾಡಿ ನಾನು ಸೆಲ್ ಮಾಡ್ತಾನೆ ಎಂದರು. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

Field Study

A study on factors associated with and health impacts of domestic violence in Hospet Taluk, Bellary District.

Background

Violence against women is globally prevalent, and exists in every country and is seen across boundaries of culture, class, caste, education, income, ethnicity and age. Domestic violence in India includes any form of violence suffered by a person from a biological relative, but typically is the violence suffered by women by male members of her family or relatives. Article 1 of the United Nations declaration on the elimination of violence against women defines as “any act of gender based violence that results in, or is likely to result in, physical, sexual or psychological harm or suffering to women, including treats of such acts, coercion or arbitrary deprivations of liberty, whether occurring in public or private life”. Domestic violence in India is defined by the protection of women from Domestic Violence Act of 2005.

Societies often justify domestic violence which results in woman’s inability to speak about the violence inflicted on them due to shame, fear of further abuse on themselves or their children and lack of options. Further gender based norms mean that in many cultures it is considered that men have the right to control their wives, discipline them, and also punish them. All this leads to domestic violence being frequently ignored, trivialised or denied by the family, community, judicial system and women themselves.

Dowry, wife’s inability to perform house hold chores, house not well managed, economic constrains, children not well cared for, meals not well prepared and meals not being ready on time are cited as common causes of domestic violence in India. Alcohol is not a direct cause of domestic violence, but there is a connection between alcohol use and domestic violence. Other risk factors identified include women who had children before the age of 21 and inability to maintain stable employment.

Domestic violence manifests in the form of physical abuse, mental abuse, sexual abuse and economic or property abuse.

As per the National Family Health Survey in 2005 the total lifetime prevalence of domestic violence was 33.5% and 8.5% for sexual violence. Accordingly to this report domestic violence was seen to be lowest among Buddhist and Jain women and highest among Muslim women in India. A 2014 study published in the Lancet

reported that the over 27.5 million are affected women by sexual violence their life time.

Why the study?

Violence against women has both social, economic and health consequences. Domestic violence not only affects women as individual but also their families including children their entire community and also the economic conditions and development. It affects woman's physical and mental health, sexual and reproductive health, self-esteem and ability to work and to make decisions about their fertility. It has both direct costs and indirect economic costs. I am interested to do this study in understand and later address the impact of domestic violence on the women's health.

Aim of the study

To identify the factors associated with and health impacts of domestic violence against women in Hospet Taluk, Bellari District.

Objectives:

- To identify factors associated with domestic violence in hospet taluk
- To identify health impacts of domestic violence To understand perception of the community regarding domestic violence
- To understand perception of the community regarding domestic violence

Methodology:

- **Study Design-** Cross Sectional Study
- **Study Methodology-** Qualitative
- **Study Area-** Two villages of Hospet taluk, Bellary district, Karnataka
- **Study Population-** Women living in the two villages in Hospet Taluk
- **Sampling-**
 - **Sampling method-** Purposive sampling
 - **Sample Size-** 1FGD and 6 indepth inerviews (including 3 Devadasis)
- **Inclusion criteria-** Women above 18 years of age and willing to take part in the study
- **Data collection**

Objectives	Technique	Tool
1, 2 and 3	Focus group discussion (FDG) and In-depth interviews	Guide

Topic Guide for Focus Group Discussion

- » Perceptions regarding domestic violence
 - » Causes of domestic violence
 - » Health impact
 - » Physical
 - » Mental
 - » Reproductive
- **Data analysis-** Thematic analysis of the data was done manually
 - **Risk and Benefits:** No risks were anticipated for the participants. During discussions emotional outbursts might happen which the researcher will be able to deal with as she has previous experience of counseling women who have experienced domestic violence. No unexpected risks are foreseen. There were no direct benefit to the participants. Based on the findings of the study, SAKHI will evolve strategies for addressing the issues.
 - **Consent:** Consent was obtained after explaining the purpose of the study using a participant information sheet in local language which was given to the respondents. Individual consent was obtained after explaining the purpose of the study in a private setting. The respondents were informed of their right to withdraw from the study at any point of time by providing the contact details of the researcher.
 - **Confidentiality:** Participants were asked not to disclose names at the time of conducting focus group discussions. Further, the data was transcribed and analysed the researcher herself and hence data was not shared with others. In the study report names are withheld.
 - **Dissemination:**
 1. The research findings were shared with the respondents and field mentoring organisation.
 2. The findings were shared with other fellows of CHLP and team members at SOCHARA.

Findings:

Domestic violence: ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂಬುದು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಆತ್ಮೀಯ ಇಲ್ಲವೇ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ನಡುವಿನಲ್ಲಿನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ದೈಹಿಕ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಥವಾ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ, ಅತ್ತೆ-ಮಾವ, ಸೊಸೆ, ನಾದಿನಿ, ಭಾವ-ಮೈದುನರು ಮುಂತಾದವರ ನಡುವಿನ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಹಿಂಸೆಗಳು ತುಂಬಾ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕವಾಗಿ ಅವಳ ಸ್ಥಾನ ಎಂಬುದು

ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಜನ್ಮ ಕೊಡುವ ಯಂತ್ರವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಉದಾ:xyz ದಿನಾಲು ಕುಡಿಯೋದಾ ಬರೋದು ಹೊಡೆತ್ತಾನೆ. ಇಬ್ಬೂ ಹೆಣ್ಣುಕ್ ಆದ್ರೂ ಅಂತಾ ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಬಾಳ ಹಿಂಸೆ ಅತ್ತೆ, ಗಂಡ ನನಗೆ ಒಂದು ದಿನಾಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿನೆ ಇಲ್ಲ. ದಿನಾಲು ಜಗಳ, ಹಿಂಸೆ, ಕಾಟ ಗಂಡನ ಕೈಯಾಗ ಬದುಕು ಬೇಕಾ-ಬೇಡಾ ಅಂತಾ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಳಾ ಹಿಂಸೆ ಒಂದು ದಿನ ಅಂತಾನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಗೊಳಾಡುವುದು.

Type of Domestic violence:

Causes:ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಅಂತಾ ಬಂದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜಗಳ ಮಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೆ ಅವಾಚ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಬೈಯುವುದು.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಒಂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದುಡಿಗಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹದು.

ಉದಾ :xyz ನಾನು ದುಡಿದರೇ ಅದು ಸಹ ಅವನಾ ಕುಡಿಯಕ್ಕಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ಅಂದ್ರಾ ಹೋಡಿತ್ತಾನಾ. ಮನೆಯಾಗ್ಯಾ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ನಾನೇ ದುಡಿದಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲ ಅಂದ್ರಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಯಾರಾ ಅಂತ್ರ ಅಂತಾ ಹೇಳೋದೋ, ಪ್ರತಿ ದಿನ ಕುಡಿದು ಬರೋದು. ಹೋಡಿಯೋದು, ಬಾಳ ಓಡಿತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾವು ದುಡಿದಿದ್ದು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ದುಡಿದು ಬಂದರೆ ಅವನ್ನ ಅವರು ಸೂಳೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿರ್ಚು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ.

ಮಾಧ್ಯಪಾನ ಸೇವನೆ: ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಮಾಧ್ಯಪಾನ ಸೇವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಾಡುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವಂತಹ ಮಾತುಗಳ ಹಾಡುವುದು ಜೊತೆಗೆ ಒಡೆಯುವುದು.

ಉದಾ:xyz ದಿನಾಲು ಕುಡಿಯೋದಾ ಬರೋದು ಹೊಡೆತ್ತಾನೆ. ಇಬ್ಬೂ ಹೆಣ್ಣುಕ್ ಆದ್ರೂ ಅಂತಾ ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಬಾಳ ಹಿಂಸೆ ಅತ್ತೆ, ಗಂಡ ನನಗೆ ಒಂದು ದಿನಾಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿನೆ ಇಲ್ಲ, ದಿನಾಲು ಜಗಳ, ಹಿಂಸೆ, ಕಾಟ ಗಂಡನ ಕೈಯಾಗ ಬದುಕು ಬೇಕಾ-ಬೇಡಾ ಅಂತಾ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಳಾ ಹಿಂಸೆ ಒಂದು ದಿನ ಅಂತಾನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಗೊಳಾಡುವುದು.

ಸಂಬಂಧ :ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೆ ಬೈಯುವುದು, ಮತ್ತು ಒಡೆಯುವುದು ಇದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಗಳು ದೂರವಾಗುವಂತಹದ್ದು.ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅತ್ತೆ, ನಾದಿನಿ, ಭಾವ-ಮೈದುನರು ಮುಂತಾದವರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಬೇಜಾರಾಗುವುದು ಅದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವಂತಹದ್ದು.

Health Impacts:ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವ ಎಂಬುದು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ದೈಹಿಕ:ಕೋಪದಿಂದ ಹಾಗೂ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಒಡೆಯುವುದು. ಆದರಿಂದ ತುಂಬಾ ನೋವಾಗುವಂತಹದ್ದು, ಜೋರಾಗಿ ಒಡೆದುಗಾಯಆಗಿರುವಂತಹದ್ದು.

ಉದಾ:xyz ಆತಾ ಓಡಿದು ನೋಡಿ-ಕೆನ್ನೆ ಮೇಲೆ, ತಲೆ ಮೇಲೆ ಗಾಯ ಹಾಗ್ಯೆ. ಒಂದು ಏಟು ಬಿಟ್ಟಾರೆ 4 ವಾರ ,ಮಲಗ್ ಬೇಕು. ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡಿದರೇ ಒಂದೇ ಏಟ್‌ಗೇ ಬಿದ್ದು ಹೋಗ್ ಬೇಕು.

ಮಾನಸಿಕ: ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಆಗುವ ಆನಾಹುತಗಳಿಂದ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನೋವಿಗೊಲಾಗಾಗಿ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನುಮಾಡಿಕುಡಿಯುವಂತಹದ್ದು.

ಉದಾ :xyz ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವುದು ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಳ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಹಾಗೇ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಯಾಕೆ ನೀವು ಕುಡಿಯುವುದು ಕುಡಿಯೋದು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತೆ ಅದು ಆಗೋದಿಲ್ಲ.

ಉದಾ :xyz ಜೀವನಾನೇ ಬೆಸತ್ತು ಹೋಗಿದೆ ಯಾಕಪ್ಪ ಈ ಜೀವನ ಅನ್ನಬೇಡಿ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿನೇ.

Discussion and Conclusions:

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ (ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ) ಆದಾ ಅನುಭವ:

ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ಮಾವ, ಸೊಸೆ, ನಾದಿನಿ, ಬಾಮ್ಮದಾ, ಮುಂತಾದವರು ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಹ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ದೌರ್ಜನ್ಯ / ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಾಡಿದ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಹ ಆಳವಾಗಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ (ಮನೆಯಲ್ಲಿ) ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಯಾರು ಸಹ ಹೊರಗಡೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮನೆಯ ಗೌರವ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಯಾರು ಸಹ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗುಂಪಿನವರಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು.

ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತ:

ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂಬುದು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಆತ್ಮೀಯ ಇಲ್ಲವೇ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು, ನಡುವಿನಲ್ಲಿನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ದೈಹಿಕ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂಸೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಾನ ಎಂಬುದು ಮಹಿಳೆಗೆ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೆ ಬೈಯುವುದು ಮತ್ತು ಹೋಡಿಯುವುದು ಇದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಗಳು ದೂರವಾಗುವಂತಹದ್ದು, ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ-ಮಾವ, ನಾದಿನಿ, ಭಾವ-ಮೈದುನರು ಮುಂತಾದವರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಬೇಜಾರಾಗುವುದು ಅದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವಂತಹದ್ದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೋಂದ ಮಹಿಳೆಗೆ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಎಂಬುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಎರಡನೆಯ ಹಂತ:

ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಕೋಪದಿಂದ ಹಾಗೂ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಒಡೆಯುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗಾಯ ಆಗುವುದು. ಎಲ್ಲರ ಸಹ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನೆಯ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಆ ಮನೆಯ ಗೌರವ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರು ಸಹ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಆಗುವ ಅನಾಹುತಗಳಿಂದ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವಂತಹದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬುದು ತುಂಬಾ ಹಾನಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಭಾಗಿಯಾದರೆ ಪರಿಹಾರ ಅಥವಾ ಸಲಹೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಿಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

Over All Learning

- Good Communication Skills
- Leadership Quality
- Team Management
- Training Program
- Good Report Writing Skills
- Way Of Taking
- Immunization
- Street Play
- Participatory Rural Appraisal

Reading list during my fellowship

- ಹೆಲ್ತ್ ಫಾರ್ ಹಾಲ್
- ಆರೋಗ್ಯದ ಹಕ್ಕು
- ಬದುಕಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಬದುಕಿಗಾಗಿ
- ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಜನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆನಾಯಿತು.
- ಸಮತೆ ಮತ್ತು ಅಸಮತೆ
- ಆಲ್ಮ ಆಟಾ
- ರುಕ್ಕು ಸ್ಪೋರಿ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ
- ಜನಾರೋಗ್ಯ ಸನ್ನದು
- ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕು
- ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ
- ಹೊಂಬೆಳಕು
- ಹೆಣ್ಣು ಹೆಜ್ಜೆ (ಹೊಸಪೇಟೆ)

Community Health Learning Programme is the third phase of the Community Health Fellowship Scheme (2012-2015) and is supported by the Sir Ratan Tata Trust, Mumbai and International Development Research Centre, Canada.

School of Public Health, Equity and Action (SOPHEA)

SOCHARA

359, 1st Main,

1st Block, Koramangala,

Bengaluru – 560034

Tel: 080-25531518; [www .sochara.org](http://www.sochara.org)

